

УДК [930.253:94(477)+358.4(092)]“1941/1945”

І. М. СЛАВИНСЬКА*

ТАКА ЩАСЛИВА ДОЛЯ – СЛУЖИТИ БАТЬКІВЩИНІ

(до 90-річчя від дня народження
тричі Героя Радянського Союзу,
маршала авіації І. М. Кожедуба (1920–1995))

Подано фотодокументи періоду 1940–1985 рр. про життя, військову і громадську діяльність легендарного льотчика, тричі Героя Радянського Союзу І. М. Кожедуба.

Ключові слова: Іван Микитович Кожедуб; льотчик-винищувач; фотодокументи; Центральний державний кінофотофоноархів ім. Г. С. Пшеничного.

У червні 2010 р. виповнюється 90 років від дня народження льотчика-винищувача часів Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр. Івана Микитовича Кожедуба, на бойовому рахунку якого 62 збитих ворожих літаки. Колекція аудіовізуальних документів, що зберігається у Центральному державному кінофотофоноархіві України імені Г. С. Пшеничного є цінною ретроспективною інформацією до святкування цієї визначної дати та вивчення біографії героя.

Серед 27 кінодокументів, що зберігаються в архіві, сюжети в кінофільмах, кіножурналах, окремі кіно- і телесюжети, присвячені тричі Герою Радянського Союзу І. М. Кожедубу. На особливу увагу заслуговують кіножурнал “Радянська Україна” №56, жовтень 1945 р. (“Герой на батьківщині”) та документальний кінофільм “Служу Родине” (1982 р.), створений режисером Р. П. Плаховим-Модестовим на студії “Київнаукфільм”. Документальний кінофільм розповідає про долю героя, становлення його як людини, нелегкий бойовий шлях льотчика-винищувача. Спогадами діляться І. Кожедуб та його бойові товариші – двічі Герой Радянського Союзу Кирило Олексійович Євстигнєєв та Герой Радянського Союзу Василь Пилипович Мухін. Кілька фонодокументів, що зберігаються в архіві, також відтворюють спогади видатного льотчика про бойові сутички, в яких він брав участь, зокрема про його перший повітряний бій.

Близько 80 фотодокументів, серед яких низка портретів Івана Кожедуба різних років, світлини про життя, військову і громадську ді-

---

* *Славинська Ірина Михайлівна* – начальник відділу використання інформації документів Центрального державного кінофотофоноархіву ім. Г. С. Пшеничного.

яльність легендарного льотчика, пам'ятні місця, пов'язані з ним (1935–1988 рр.). Цікавими є фотознімки про участь І. Кожедуба у Параді Перемоги в м. Москві (1945 р.), відвідання Чугуївського авіаційного училища (1945 р.), Київського суднобудівного заводу “Ленінська кузня” (1945 р.), виставки трофейної зброї у м. Києві (1945 р.), авіаційної виставки в м. Одесі (1948 р.), рідного села Ображіївка Шосткинського району Сумської області (1945 р., 1948 р., 1950 р.). Інші фотодокументи свідчать про участь І. Кожедуба в засіданнях сесії Верховної Ради СРСР, з'їздах партії і комсомолу, партконференціях; у святкуваннях річниць визволення України та перемоги у Великій Вітчизняній війні, про зустрічі з виборцями.

Пропонуємо невелику добірку фотодокументів із колекції, що зберігається в архіві.

І. М. Кожедуб.
24 березня 1940 р.
З фондів ЦДКФФА України
ім. Г. С. Пиленічного од. обл. 0-9140

І. Кожедуб у літаку, придбаному
на кошти колгоспника В. Конєва.
28 липня 1944 р.
З фондів ЦДКФФА України
ім. Г. С. Пиленічного
од. обл. 0-5255

Літак, на якому здійснив свій перший політ І. Кожедуб,
м. Чугуїв Харківської обл., 1945 р. Кадр із кінодокумента.
З фондів ЦДКФФА України ім. Г. С. Пиленічного од. обл. 0-148278

Льотчики Герої Радянського Союзу Д. Глінка, І. Кожедуб і О. Прозоров
під час Параду Перемоги на Красній площі в м. Москві. 24 червня 1945 р.
З фондів ЦДКФФА України ім. Г. С. Пиленічного од. обл. 2-46537

І. Кожедуб виступає під час зустрічі з курсантами
Н-ського авіаційного училища. 1945 р.
З фондів ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного од. обл. 0-40506

І. Кожедуб з дівчатами із свого рідного села Ображіївка,
Сумська обл., 1948 р.
З фондів ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного од. обл. 0-57420

І. Кожедуб серед відвідувачів авіасвята в Одеському парку культури
ім. Т. Г. Шевченка. Одеса, червень 1948 р.
З фондів ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного од. обл. 0-48462

Кандидат у депутати Верховної Ради СРСР по Шосткинському виборчому округу
І. Кожедуб розмовляє зі своїми виборцями, колгоспниками сільськогосподарської
артілі ім. Кожедуба, село Ображіївка Сумської обл., 1 березня 1950 р.
З фондів ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного од. обл. 0-29698

І. Кожедуб в гостях у учнів
Сумської школи № 2,
м. Суми, 1 вересня 1967 р.
З фондів ЦДКФФА України
ім. Г. С. Пшеничного
од. обл. 0-154834

І. Кожедуб саджає дерево
на Алеї Героїв в с. Нові Петрівці
Вишгородського району Київської
області під час Всесоюзної вахти пам'яті,
присвяченої 40-річчю Перемоги.
27 квітня 1985 р.
З фондів ЦДКФФА України
ім. Г. С. Пшеничного од. обл. 0-162805

Приводятся фотодокументы периода 1940–1985 гг. о жизни, военной и общественной деятельности легендарного летчика, трижды Героя Советского Союза И. Н. Кожедуба.

Ключевые слова: Иван Никитович Кожедуб; летчик-истребитель; фотодокументы; Центральный государственный кинофотофоноархив им. Г. С. Пшеничного.

The article gives photo documents of the period 1940-1985 about life, military and social activities of the legendary pilot, thrice Hero of the Soviet Union I. M. Kozhedub.

Keywords: Ivan Mykytovych Kozhedub; fighter pilot; photo documents; G. S. Pshenychnyi State Central Archive of film and photo documents.